

Áætlanir ríkisins á landsvísu: Hvað segja þær um miðhálandið?

Árni Geirsson, Alta

Málstofa um miðhálandi Íslands

29. mars 2012

Viðfangsefni yfirlitsins

8. gr.

Yfirlit yfir stefnu stjórnvalda í einstökum málaflokkum sem varða landnotkun.

Í landsskipulagsstefnu skal taka saman og setja fram **yfirlit um stefnumörkun og helstu áætlanir** sem fyrir liggja í einstökum málaflokkum á landsvísu og **varða landnotkun og skipulagsgerð** sveitarfélaga. Þetta yfirlit skal vera **sveitarfélögum til leiðbeiningar við skipulagsgerð**. Einnig skal það lagt til grundvallar við **mótun stefnu um skipulagsmál**.

Yfirlitið getur varðað stefnu stjórnvalda um sjálfbæra þróun, loftslagsmál, byggðamál, ferðaþjónustu, landbúnað, náttúruvernd, orkumál og samgöngur.

Skipulagsstofnun skal hafa aðgang að áætlunum annarra opinberra aðila í einstökum málaflokkum sem varða landnotkun.

Stefna eða ekki stefna?

- Stefna skilgreini ásetning stjórnvalds innan þess svigrúms sem lagaramminn gefur
- Stakar ráðstafanir eru ákveðnar til að framfylgja stefnunni

Afmörkun

- Það sem varðar landnotkun og skipulagsgerð
- Það sem nýtist við mótun stefnu
- Sett fram til leiðbeiningar
- Ekki stakar ráðstafanir
- Ekki lagaákvæði

Framsetning

- Greining eftir 16 viðfangsefnum aðalskipulags
 - Tenging milli stjórnsýslustiga
 - Handhæg leiðsögn
- Stuttur samantektartexti fyrir hvert viðfangsefni
- Ályktanir í lokin

Til skoðunar:

- Byggðaáætlun 2010-2013
- Fjarskiptaáætlun 2011-2022
- Kerfisáætlun Landsnets 2010 – 2014
- Náttúruverndaráætlun 2009-2013
- Landgræðsluáætlun 2003 – 2014
- Orkustefna fyrir Ísland
- Netríkið Ísland
- Skógræktarstefna
- Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum
- Ísland 2020
- Húsnæðisstefna
- Samgönguáætlun 2011-2022
- Ferðamálaáætlun
- Landsáætlun um úrgang 2010-2022
- Náttúruminjaskrá
- Verndar- og orkunýtingaráætlun
- Almenn stefna stjórnvalda í almannavarnamálum
- Velferð til framtíðar 2010-2013
- Menningarstefna í mannvirkjagerð
- Stefnumótun mennta- og menningarmálaráðuneytis í íþróttamálum

Margvíslega um hnútana búið í stefnu og áætlanagerð ríkisins

Samgönguáætlun

- Markmið um greiðar samgöngur
 - Markmið um hagkvæmar samgöngur
 - Markmið um umhverfislega sjálfbærar samgöngur
 - Markmið um öryggi í samgöngum
 - Markmið um jákvæða byggðapróun
 - - - - -
 - Hugað verði sérstaklega að þörfum ferðapjónustu við uppbyggingu og rekstur samgöngukerfisins
- Stofnvegir um hálendi:
F26 Sprengisandsleið
35 Kjalvegur
F208 Fjallabaksleið nyrðri
550 Kaldadalsvegur

Byggðaáætlun

- Atvinnustefna vísar í heildstæða orkustefnu og rammaáætlun
- Landnýtingaráætlun fyrir ferðaþjónustu á hálendinu
- Efling ferðaþjónustu: stefnt að því að skapa fleiri tækifæri til upplifunar, dreifa ferðamannastraumnum, bæði um landið og yfir árið.
- Fjölgun veigamikilla ferðamannastaða

Ferðamálaáætlun

- Íslensk náttúra er auðlind ferðapjónustunnar. Mikilvægt er að byggja upp, vernda og viðhalda ferðamannastöðum um allt land.
- Samgöngur eru mikilvægasta forsenda allrar ferðapjónustu á Íslandi og mikilvægt að við áætlanagerð og framkvæmdir í tengslum við samgöngumál verði tekið tillit til hagsmuna ferðapjónustunnar
- Unnin verði viðbragðsáætlun vegna náttúruhamfara fyrir ferðapjónustuna

Orkustefna fyrir Ísland

- Að landsmenn búi við fullnægjandi afhendingaröryggi raforku
- Að vinnslugeta jarðhitasvæða, einkum þeirra sem nýtast til húshitunar, sé tryggð til fyrirsjáanlegrar framtíðar, með gætilegri umgengni og jafnstöðuvinnslu.
- Við töku ákvarðana um frekari uppbyggingu orkuvera, flutningsnets og orkufreks iðnaðar á Íslandi verði áhrif á náttúrugæði metin hagrænt og heilðrænt.
- Að vatnsföll og miðlunarlón verði nýtt með lágmarks áhrifum á náttúru og umhverfi og að vinnslugeta þeirra sé tryggð til fyrirsjáanlegrar framtíðar.
- Jarðhiti verði nýttur með lágmarks áhrifum á náttúru og umhverfi og að vinnslugeta jarðhitasvæða sé tryggð til fyrirsjáanlegrar framtíðar.
- Að sjónræn og önnur umhverfisleg áhrif flutningskerfa séu takmörkuð eins og kostur er, m.a. með hagsmuni ferðapjónustu og útivistarfólks í huga.
- Vísað í Rammaáætlun

Velferð til framtíðar

- ...að kynnast náttúrunni og fá tækifæri til að mynda tilfinningatengsl við hana
- Mengun í ám og stöðuvötnum verði engin eða svo lítil að hún hafi ekki áhrif á vistkerfi ferskvatns, fiskgengd eða útivistargildi
- Tekið verði tillit til útivistargildis svæða við skipulag og ákvarðanir um landnýtingu
- Réttur almennings að frjálsum aðgengi að náttúru landsins (almannaréttur) verði ekki skertur nema þegar brýna nauðsyn ber til vegna náttúruverndar sjónarmiða.
- Vöxtur verði í ferðaþjónustu á Íslandi og honum mætt með aðgerðum sem koma í veg fyrir skaða á náttúrunni vegna aukinnar umferðar.
- Allir íbúar landsins búi við ásættanlegt öryggi með tilliti til náttúruvár.
- Landnýtingu verði hagað með tilliti til náttúruvár.

Velferð til framtíðar, frh

- Viðhaldið verði fjölbreytileika tegunda og vistgerða.
- Forðast verði eins og kostur er að skerða frekar votlendi, birkiskóga og önnur lykil vistkerfi Íslands.
- Unnið verði að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa þar sem slíkt er talið mögulegt.
- Fjölbreytni jarðmyndana verði varðveitt með því að vernda þær sem eru sérstakar eða einstakar á svæðis, lands eða heimsvísu.
- Tryggt verði að stór samfelld víðerni verði áfram að finna í óbyggðum Íslands.
- Reynt verði að byggja mannvirki utan skilgreindra víðerna en þar sem slíkt er ekki mögulegt verði þess gætt að þau valdi sem minnstu raski og sjónmengun.

Tilteknar ráðstafanir (án stefnu)

- Verndar- og orkunýtingaráætlun
- Náttúruminjaskrá
- Náttúruverndaráætlun
- Kerfisáætlun Landsnets

www.landsskipulag.is